

1. uge

Kald til omvendelse

Esajas' Bog 1 og 5,1-7

"Kom, lad os gå i rette med hinanden, siger Herren. Er jeres synder som skarlagten, kan de blive hvide som sne; er de røde som purpur, kan de blive som uld" Es 1,18.

Hovedtanke

På trods af, at folket øjensynligt har glemt ham, giver Gud ikke op. Han kalder til omvendelse og frelse.

Introduktion

Serien *Why Women Kill* handler om tre kvinder, der bliver til mordere. Især fortællingen om Beth Ann går lige til hjertet. Som den gode hustru hun er, gør hun alt for at stille sin mand tilfreds. Men der er knas i ægteskabet. Manden taler mindre og mindre med hende, kommer senere og senere hjem og ser ikke ud til at skænke hende nogen opmærksomhed. Beth Ann bestræber sig på at vinde sin mands kærlighed tilbage, dog uden held. Da en nabo gør hende opmærksom på, at manden har en affære, slår det benene væk under hende.

Måske kan du genkende denne følelse. Når relationer går i fisk – i et partnerskab eller blandt venner – og man føler sig forrådt, så er der noget, der går i stykker inden i én. Det gør ondt.

Sådan må Gud have følt det, da hans folk gang på gang vendte ham ryggen. På Esajas' tid førte denne krise i relationen til moralsk forfald, der blandt andet gav sig udslag i korrupsion og social uretfærdighed, en sikkerhedspolitik uden Gud, selvsikkerhed og arrogance – og også i modløshed og tvivl. I denne periode udtrykker Esajas' navn sandheden: "Jahve er frelse".

Oversigt

Søndag	Hør, himmel, lyt, jord	Es 1,1-9
Mandag	Gudstjeneste uden mening	Es 1,10-17
Tirsdag	For retten	Es 1,18-20
Onsdag	I smeltediglen	Es 1,21-31
Torsdag	En betagende kærlighedssang	Es 5,1-7
Fredag	Lev som gren	Joh 15,1-8

Anbefalet læsning til denne uge: Es 1 til 5

“Hør, himmel, lyt, jord”

Es 1,1-9

Hvorfor anklager Gud folket?

Hvilket håb formidles trods budskabet om dommen?

Forståelse

Når man ser på listen over de konger, der er nævnt i v. 1, slår det én, at alle på nær Akaz havde fulgt Guds vilje (sml. tidstavlen i næste uges studium). Alligevel forhindrer de ikke folkets frafald. Det ender med en anklage.

Da Gud sluttede pagt med folket på Sinaj, påkaldte han himmel og jord som vidner (5 Mos 30,19; 32,1). Ligesom der skal være vidner ved en vielse, var himmel og jord vidner ved Sinaj. Begge parter forpligtede sig på at overholde pagten. Men fordi folket i tidens løb fjernede sig mere og mere fra Gud, endte det med en domsscene – og igen bliver himmel og jord påkaldt som vidner.

Ifølge hebraisk tankegang foregår erkendelse og forståelse ikke blot i hovedet. De er affødt af erfaring. Folket kender ikke længere Gud. De har mistet forbindelsen til ham. Den logiske konsekvens er, at de vender sig fra Gud og bryder pagten. "Men mit eget folk, Israel, vil ikke kendes ved mig og skænker mig ikke en tanke" (v. 3, Bibelen 2020).

Anvendelse

Det gælder også for os, at det ikke er nok bare at samle information om Gud og have størst mulig viden om ham. Man kender ikke automatisk en person, bare fordi man har fået ham beskrevet. Man lærer først et menneske at kende, når man møder det, kommer i dialog med vedkommende og tilbringer tid sammen. At kende Gud vil sige at opleve ham – at dyrke en nær relation til ham. Gud ønsker at være rodfæstet i vores hjerter og vil erfares. Dette vil føre til, at man følger hans bud.

Refleksion

Hvordan kan viden om Gud blive til en levende erfaring?
Hvordan kan jeg opleve Gud på en ny måde?

Gudstjenester uden mening

Es 1,10-17

Hvorfor kritiseres folket for at overholde loven?

Hvad betyder det for mit liv at gøre Guds vilje og overholde hans bud?

Forståelse

Mens himmel og jord i de foregående vers påkaldes som vidner, henvender Esajas sig til folket og kalder det "Sodoma og Gomorra". Guds folk havde gjort sig skyldig i de samme overtrædelser som borgerne i disse to byer. Sodoma havde ikke taget sig af de fattige (Ez 16,49-52). Jerusalems indbyggere praktiserede formelt den religiøse kult, men svigtede deres ansvar i forhold til de nødlidende. På den måde overtrådte de hele loven. De havde den mere i munden – "hvor meget I end beder" – end i hjertet.

Anvendelse

Den samme anke, nemlig at den bogstavelige overholdelse af loven ikke er nok i Guds øjne, finder vi også flere steder i Det Nye Testamente. Gud ønsker, at vi skal leve i en relation til både ham og vores medmennesker. Kærlighed til Gud og kærlighed til næsten hører sammen. Gudstjeneste betyder derfor at elske næsten. Også kristne overser somme tider, at et helligt liv ikke først og fremmest består i at overholde regler, men derimod betyder kærlig omsorg for medmennesket (sml. Matt 23,23).

Refleksion

Er min tro levende og fokuseret på mennesker, eller lever jeg kun op til formelle krav? Hvilke værdier ligger som drivkraft til grund for mine handlinger og min tro? Hvem er min næste? Hvordan kan jeg helt lavpraktisk og konkret vise min næste kærlighed?
i

For retten

Es 1,18-20

**Hvordan hænger dom og nåde sammen?
Hvad betyder det for mig personligt?**

Forståelse

Indtil nu har Gud optrådt som anklager. I de foregående vers gør han opmærksom på folkets overtrædelser. Men nu skifter han perspektiv. Han opfordrer folket til, at de går i rette med hinanden. Samtidig knytter han et løfte til. V. 19 og 20 minder om udsagnene i 5 Mos 28. På daværende tidspunkt var det almindeligt at nævne velsignelser og forbandelser ved indgåelse af kontrakter. Selvom folket øjensynligt havde forspildt alle muligheder, ønsker Gud at starte på en frisk under forudsætning af, at det fremover er parat til at gøre hans vilje.

Anvendelse

”'Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden' (Joh 1,9). Kristus oplyser sjælens hemmelige afkroge, og det, der skjuler sig i mørket, bliver synligt. Overbevisningen får fat i sindet og hjertet. Synderen får en fornemmelse af Jahves retfærdighed og føler frygten ved i sin egen skyldighed og urenhed at skulle stå frem for ham, der ransager hjerterne. Han ser Guds kærlighed, skønheden ved hellighed, glæden ved renhed. Han længes efter at blive rensset og genoprettet til samvær med Himlen” (Ellen White, *Vejen til Kristus*, s. 24-25).

Gud kender både mine gode og mine dårlige sider. Intet er skjult for ham. Han elsker mig på trods af alt det, jeg i løbet af mit liv har fejlet ind under gulvtæppet. Da han allerede kender mine mørke sider, er der ingen grund til at skjule dem for ham. Jeg kan lige så godt lægge dem åbent frem – uden at skulle være bange for reaktionen. Han elsker mig, som jeg er. Men han lader mig ikke forblive i den tilstand.

Refleksion

Hvilke sider af mig selv har jeg endnu ikke overgivet til Jesus?
(Hvorfor) er jeg bange for at gøre det?

I smeltediglen

Es 1,21-31

Hvordan beskriver profeten landets juridiske og sociale forhold? Hvordan ville Gud mon beskrive min tro og livssituation?

Forståelse

Vers 21-28 indledes med en klage, hvor fortid og nutid stilles op over for hinanden. Esajas tegner et lyst billede af Jerusalems tilstand under kong David og kong Salomo, så den nuværende situation kommer til at fremstå desto mørkere. Han benytter fire billeder for at udpensle stormændenes moralske fordærv. Engang var Jerusalem en trofast kvinde. Nu sælger den sig selv som skøge. Dette billede skal vise, at også relationen til Gud bygger på en pagt, som nu er blevet brudt. Men Gud har en plan for en løsning. Lederne vil få deres straf. Der vil ske en smelteproces, hvor slagterne renses fra, og det folk, der bliver tilbage, kan sammenlignes med det reteste sølv. Der indsættes en ny ledelse, nye dommere og rådsherrer, og byen vil atter være kendetegnet ved retfærdighed og troskab.

Anvendelse

Guds tiltag skulle tjene til at genoprette forholdet til sit folk. Med jødernes eksil i Babylon cirka 150 år senere begyndte man igen at interessere sig for sine egne religiøse traditioner, for loven og for Gud. En ny start syntes mulig. I bestræbelserne på at overholde lovens kultregler (renhedsforskrifterne) kom kærligheden og barmhjertigheden til kort. Men det er næstekærligheden, der er det centrale i loven. Det ses tydeligt i den måde, Jesus handler på. Vi er kun i stand til at forstå og holde Guds bud ud fra vores relation til ham.

Refleksion

Hvordan står det til med min egen levende relation til Gud? Hvordan omgås jeg andre mennesker? Viser jeg barmhjertighed og nåde? Kommer Guds kærlighed til udtryk i mit møde med andre mennesker?

En betagende kærlighedssang

Es 5,1-7

Hvad mere kunne vinbonden have gjort for sin vingård? Hvor oplever jeg, at loven brydes, eller at loven sker fyldest, at der øves ondskab eller retfærdighed? Hvordan reagerer jeg på det?

Forståelse

Esajas vil ved hjælp af en allegori åbne folkets øjne, og han gør det på en klog måde. I stedet for at komme med en anklage, fortæller han historien om sin ven og dennes vingård. Vennen gør alt, hvad der står i hans magt, så vinen får de allerbedste vækstbetingelser. På trods af det bærer den ingen frugt. Nu kan folket selv vælge, hvordan det vil reagere. Historien gør indtryk, og folket føler med vinbonden.

Vennen fortæller, hvad han nu vil gøre ved vingården. Det kan tilhørerne godt forstå. De ville muligvis have gjort det samme. Men så kommer overraskelsen: Det er dem selv, der er vingården, og vennen er Gud, vingårdsejeren. Ligesom Natan gjorde over for David, holder Esajas her et spejl op foran folket.

Esajas fremfører sin anklage som en kærlighedssang, for historien om Gud og hans folk begyndte også som en fortælling om tillid og nærhed. Han vil vise, at Guds forhold til sit folk og al hans handlen bygger på kærlighed. "Hvad var der mere at gøre ved min vingård?" spørger Gud. Jesu liv, lidelse og død er et bevis på, at Gud gør sit yderste.

Anvendelse

Gud lader intet uforsøgt for at nå et menneske. Hvad betyder det for mig og min aktuelle livssituation? Hvad gør vinbonden for mig? Hvordan taler han ind i mit liv? Hvordan modtager jeg hans budskaber?

Lev som gren

Joh 15,1-8

Jesus benytter billedet med vingården og uddyber det: "Jeg er vintræet, I er grenene. Den, der bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; for skilt fra mig kan I slet intet gøre" (Joh 15,5). Med disse ord giver Jesus os, sine efterfølgere, vores identitet. Vi er hverken vintræet eller bonden. Vi er grenene, og det er vores opgave at holde forbindelsen til vintræet. Alt andet er en følge af forholdet til Gud.

Hvordan står det til med din forbindelse til vintræet, til Jesus? Er det også i din hverdag Guds nærvær, der giver dig kræfterne? Hvor meget betyder relationen til Gud for dig? Er det måske på tide at betrede nye veje i dit forhold til Gud? Tag indimellem en åndelig time out – også selv om det kan være svært i en travl og stresset hverdag. Giv dig tid til bøn og lovprisning og tank op i Guds nærvær! Så vil du opleve, at mange problemer løser sig selv.

Resumé

Efterhånden som tiden gik, glemte folket Gud og hans bud om næstekærlighed og barmhjertighed. Man levede ikke længere i en relation til Gud. Ved hjælp af drastiske ord og billeder forsøgte Gud at kalde sit folk til omvendelse.

Egne tanker

Spørgsmål til drøftelse

1 **Hvordan føles det at blive ignoreret eller overset af andre?**

2 Es 1,1-3

De nævnte konger var alle gode på nær Akaz. Hvorfor fjernede folket sig så fra Gud?

Hvordan viser ligegyldighed over for Gud sig nu om stunder?

3 Es 1,10-17

Gud afviste sit folks gudstjenester, fordi man uden skruper lod hånt om de socialt svages rettigheder. Hvor oplever vi i dag, at en misforstået opfattelse af buddene hindrer os i at vise næstekærlighed?

Hvor grundfæstet er etikken vedrørende kærlighed og barmhjertighed i vores lokale menighed?

Hvordan kan vi (endnu tydeligere) leve efter den?

4 Es 1,18-20

Gud fornyer pagten med sit folk, og han forsøger at vinde det ved hjælp af sine løfter om frelse. Hvordan kan vi i dag opmuntre andre til et liv med Gud?

5 **Beskriv det første indtryk, I har fået af Esajas' Bog.**

Hvilke forventninger og håb har I til bogen?